

Picasso, Berlusconi i les dones

GEMMA CALVET | Actualitzada el 15/02/2011 00:00

El Mediterrani parla. La mar, lliure, fa de ressò. S'imposa una lectura actualitzada del poder que genera la gent al carrer, de les manifestacions que són accions directes per canviar les coses, molt més enllà de la protesta.

Encara que en nivells diferents, les concentracions de Tunísia i Egipte, inicialment simbòliques, han produït la gènesi de canvis polítics molt transcendents. Itàlia, per la seva banda, en dues-cents vuitanta manifestacions al llarg del seu territori, ha reclamat la dimissió de Berlusconi per masclista i corrupte. El temps dirà quin valor efectiu en el futur tindran aquestes protestes, però el que és evident és que eren necessàries. La cançó *Respect* d'Aretha Franklin sonava a la plaça del Popolo de Roma, plena d'homes i dones avergonyits de Berlusconi, indignats pel seu masclisme i que reclamaven polítiques d'igualtat de gènere. Umberto Eco, Roberto Saviano, el pianista Maurizio Pollini, la periodista Concita de Gregorio o Paul Ginsborg, entre molts altres, han dit prou. Eco ho deixava molt clar: "Ara només es tracta d'augmentar el nombre de persones que estan disposades a baixar al carrer i dir *no*. Nosaltres no, i no perquè ens agradi anar a dormir aviat, sinó perquè anem a dormir tard perquè llegim Kant". L'al·lusió al filòsof és valuosa pel que representa d'introduir l'essència de l'ètica kantiana, que justament és la consideració de l'altre. És evident que aquesta alteritat no la coneix Berlusconi. Després de tots els escàndols, amb menors incloses, la seva resposta és molt eloqüent: jo a les dones les tracto bé, són intel·ligents, els tinc respecte i sempre he procurat que se sentin especials. En aquest "sentir-se especials" el mandatari italià diposita l'essència dels masclisme, que no es altra que la superioritat i el domini que connecta amb el mite d'Eva, feta de la costella d'Adam, que va pecar perquè va prendre fruita del coneixement. El mite situa la dona en la ignorància, en la prohibició de desobeir, en la posició de dependència de l'home.

La resposta de Berlusconi també parla de quelcom més greu: la manca de consciència. Aquest és l'element clau que impedeix el canvi. Alain Touraine situa el repte actual molt clarament: "El declivi de les explicacions històriques ens obliga a encaminar-nos cap a una relació més directa d'un mateix amb un mateix, igual que aquella en què es basa el moviment actual de les dones. I quan rebutgem la dominació dels homes sobre les dones, ho fem en nom de la no-dominació, de la igualtat dels éssers humans davant la llei i en la vida social i del respecte a totes les formes de diversitat de la vida social". Aquest diàleg amb un mateix que permet la consciència és el més difícil i, en alguns casos, és impossible. Aleshores és quan la llei i la justícia haurien de poder actuar. La gravetat del cas de Berlusconi és que la seva manca de consciència individual constitueix acció política i defineix una política sexista i vexatòria que en massa ocasions troba ressonàncies en la ciutadania.

Són temps per dir prou, com reclama Eco. El compromís dels homes i el canvi de rol en algunes dones, en aquest nou paradigma de respecte, és imprescindible. Dir prou inclou la no-connivència, suprimir el somriure benevolent amb el masclisme i la tolerància amb les manques de respecte i la banalització sexista. Existeix el risc massa extens del relativisme cultural que ens impedeix distingir entre el bé i el mal. Es perpetua en part aquell argument del republicanisme masculí que temia el vot femení per la manipulació que podia exercir la religió en el sexe femení. Aquells revolucionaris van determinar la creença que els homes fossin el paper motor dels canvis i que la política no permetés treballar per la igualtat de la mateixa manera que per la conquesta de drets universals com la salut o l'educació. Històrics revolucionaris, alguns molt recents, grans pintors com Picasso i científics com Einstein, han tingut les seves dones en una situació de domini i vexació continuada, sense cap problema ni de consciència individual, ni de vida social, ni de legitimitat política. Per això cal dir prou.

La conquesta de la dignitat col·lectiva passa certament per assolir un compromís actiu en el canvi de paradigma i en la lluita contra la discriminació. La superació de la percepció de les dones únicament com a objecte sexual és una moneda de dues cares: la primera és la de considerar l'altra com a igual, amb dret a parlar, a no ser utilitzada, a decidir lliurement sobre la seva vida i patrimoni, i a ser tractada amb respecte. L'altra cara és la capacitat individual d'assolir el compromís en eradicar el masclisme de la nostra societat. Cal fomentar el compromís cívic de saber-se agent de canvi, i actuar. Cal reconèixer, a més, que l'individualisme que domina la nostra societat funciona com la llei del més fort, l'honradesa és símptoma de feblesa i els perversos, com Berlusconi, poden triomfar des de la seducció. Per això aquest *no* d'Humberto Eco, aquest dir prou, és un estàndard necessari per a les generacions del futur.

Tots els articles de:
Gemma Calvet

Follow @gcalvetbarot

Les profecies de Rajoy

MÉS CONTINGUTS OPINIÓ

Mireia Manzano: "Em fa por l'engany. Que juguin amb els nostres sentiments i ens manipulin"

Calldetenes, manifestos i samaritans